

B

oeken

Uitgever/schrijver Guus Bauer bespreekt alleen boeken die hij de moeite vindt om gelezen te worden. Hij begon in de jaren zeventig zijn eigen uitgeverij en heeft onder meer de roman 'De tuinman van niemandsland' op zijn naam staan.

'rouwverwerkingsboeken'. In het algemeen vindt bekentenisliteratuur hier de laatste jaren grote aftrek. Vrijwel altijd zijn dit soort egodocumenten onverdraaglijk larmoyant. Uit verwachting van Leonie van Mierlo (1966) vormt hierop een aangename uitzondering. Dat komt waarschijnlijk omdat ze een aantal jaren heeft gewacht voordat ze haar eigen ervaring heeft gefictionaliseerd.

Beroepsmatig begeleidt Van Mierlo organisaties en particulieren bij het ontdekken, verwoorden en realiseren van hun gewenste koers en potentieel. Deze roman heeft ze eveneens aangepakt als een project met duidelijke doelstellingen, compleet met spreadsheets. 'Het boek moest in maximaal twee dagen uit te lezen zijn, er moest minimaal twee keer in gegrinnikt kunnen worden en men diende minstens eenmaal oprecht ontroerd te zijn.' Men zou dit zakelijk kunnen noemen, maar het heeft in elk geval deze tekst behoed voor ondraaglijke sentimentaliteit. Het gaat hier niet om of dit wereldliteratuur is of niet. Het is een goede zaak dat Van Mierlo in een frisse schrijfstijl dit lastige onderwerp uit de taboesfeer heeft gehaald. Waar je dat wel zou verwachten is het geen typisch 'vrouwenboek'. Het is ook een roman die verhaalt over wat een mens verwacht en uiteindelijk krijgt van het leven. Het vervolg zou een roman kunnen zijn die het verhaal van de vader vertelt. Daar voelt de levensloopcoach Van Mierlo zich niet toe geroepen. 'Anders word ik een soort miskraamdeskundige.' Blijft de vraag wat ze van het altijd lastige tweede boek zal maken.

Zes beetwonden en een tetanusprik

'De Nooy se onopgesmukte vertelling en slim uitgedinkte structuur bied goeie leesvermaak' citeert de achterflap van Zes beetwonden en een tetanusprik van de van oorsprong Zuid-Afrikaanse Amsterdamse schrijver Richard de Nooy (1965). Een trefzekere samenvatting. Deze debuutroman, knap vertaald uit het Engels door de auteur en Fred de Vries, valt op door de bijzondere constructie en de vlotte schrijfstijl. Kort samengevat gaat het boek over twee broers die opgroeien in Johannesburg. Rem, de jongste, is wat je in het Engels zou kunnen noemen 'accident prone'. Al van jongs af aan raakt hij door zijn experimenteerzucht betrokken bij allerlei ongelukken. Zijn oudere broer Ace lapt hem keer op keer op en probeert hem voor verder leed te be-

Wat er gebeurt na een miskraam

Het debuut *Uit verwachting* van Leonie van Mierlo (1966) is een sterk autobiografische roman over een geslaagde veertigjarige vrouw. Ze heeft een goede baan, een fijn koophuis en 'bijna voor elke stemming een vriendin'. Het enige dat ontbreekt is een echte soulmate. Op een dag blijkt ze van een los-vast vriendje onverwacht zwanger. Als ze zich na lang wikken en wegen verzoend heeft met het idee, zet een miskraam haar leven opnieuw op zijn kop. Doordat voornamelijk hoogopgeleide vrouwen op steeds latere leeftijd voor het, al dan niet bewust alleenstaande, moederschap kiezen, hebben alleen al in Nederland 1 op de 4 vrouwen van boven de achttien ooit een miskraam gehad. Toch is er over dit beladen onderwerp nauwelijks iets geschreven behalve vakliteratuur en

Venstra Boekhandel

Stadshart Amstelveen

Boeken Top 10

- 1 Zes beetwonden en een tetanusprik
Richard de Nooy
- 2 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo
- 3 Een fractie van het geheel
Steve Toltz
- 4 Zes beetwonden en een tetanusprik
Richard de Nooy
- 5 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo
- 6 Een fractie van het geheel
Steve Toltz
- 7 Zes beetwonden en een tetanusprik
Richard de Nooy
- 8 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo
- 9 Een fractie van het geheel
Steve Toltz
- 10 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo

Uit in Amstelveen januari/maart

hoeden. Ace vertrekt midden jaren tachtig naar Amsterdam. Zijn broer, op de vlucht voor de dienstplicht, volgt enige tijd later. In de Leidsestraat, hoe kan het ook anders, krijgt Rem een aanvaring met een tram. Zijn benen raken verlamd. Uiteraard komt dit probleem ook weer bij Ace terecht. Om precies te zijn in zijn badkuip. Dat levert prachtige scènes op die typerend zijn voor dit boek.

De Nooy heeft ervoor gekozen om bij het begin van de hoofdstukken een dertiental ongelukken te beschrijven. De vaak hilarische gebeurtenissen zijn gezet in een ander lettertype. Ook is het boek opgeleukt met illustraties van de hand van De Nooy zelf en is er een sectie 'overtollige inhoud' toegevoegd. Toch is *Zes* beetwonden en een tetanusprik niet een samenge-raapt zootje. Het is wonderwel coherent. Dat is een verdienste op zich. Juist dit soort ingrepen zorgen voor nieuwe invalshoeken in het verhaal. Je kunt merken dat De Nooy ook aan scenario's werkt. Het levert vaak heel plastische beelden op. 'Dolly lag met haar hoofd op Rems schoot, met haar wang in zijn schamhaar, alsof ze een halve baard had. Blijkbaar was ze in slaap gevallen toen ze zijn levenloze Lazarus, die nu als een vlezige sigaar uit haar mondhoek hing, tot een wederopstanding had proberen te bewegen.'

De schrijver weet de humor goed te doseren. De vele dialogen bevorderen de leesbaarheid van het boek. Ze zijn geloofwaardig. Deze roman is geschreven in een literaire stijl die zich de laatste tijd in grote populariteit mag verheugen. De Nooy ontving voor *Zes* beetwonden en een tetanusprik de Best First Book Prize van de universiteit van Johannesburg.

Wat goed is komt niet altijd snel. De Nooy is af en aan meer dan vijftien jaar bezig geweest met dit boek. De auteur heeft verklaard dat er binnen afzienbare tijd nog twee romans komen 'als schampschoten van dit boek'. We horen graag nog meer vertellen door deze bijna ja-loersmakende originele stem.

AANRADERS

Jongen A, Jonathan Trigell (1974)

Vertaald uit het Engels door Gerda Baardman en Wim Scherpenisse. Debuutroman over een vieren-twintigjarige jongen die de helft van zijn leven in jeugdgevangenissen heeft doorgebracht. Na zijn vrijlating krijgt hij een andere identiteit. De vraag is of de buitenwereld hem dit nieuwe leven gunt. De auteur heeft het alfabet als leidraad genomen. Het leverde een letterlijk van A tot Z strak geregisseerd boek op. Een aanklacht tegen de stigmatiserende werking van de Engelse boulevardpers die een bevolking aanzet tot eigen rechter spelen. De film (*Boy A*) draait momenteel in de Nederlandse bioscopen. 'Bijna beangstigend hoe dicht de beelden bij mijn voorstelling van zaken komen,' aldus Trigell. Dit boek maakt benieuwd naar zijn twee andere titels.

Veertig dagen, Pieter Webeling (1965)

Wederom een geslaagde eersteling. Journalist en interviewer Webeling (ondermeer *Volkskrant* en *HP/De Tijd*) houdt het balletje dicht bij het schuurtje. Al kruipt hij dan wel in de huid van Jennifer, een jonge rasinterviewster. Die krijgt het verzoek van haar ongeneeslijk zieke zus Grace om haar levensverhaal te schrijven. Eerst weigert Jennifer, want de twee zussen leven al jaren in onmin. Later probeert ze het toch, speciaal voor haar vijfjarige neefje David. *Veertig dagen* is een vlot geschreven roman waarin het filosofische element goed is gedoseerd. De onverwachte wending aan het einde tilt het boek naar een hoger niveau.

Spellbound, Frank Noë (1959)

Voor deze roman gebruikte Noë het verhaal van een van de grootste Nederlandse dichters: Gerrit Achterberg. Die verbleef in de jaren veertig in een tbs-kliniek nadat hij zijn hospita had doodgeschoten. 'Hoe had iemand die zulke strakke verzen maakte, zich zo kunnen verliezen? Had hij de beheersing die hij in zijn kunst had, dan geen tegenhanger in zijn normale geest?' Noë is onverstoort bezig aan het bouwen aan een heel eigen oeuvre. Gaf hij eerder in Luca, het achtergelaten kind op het Amsterdamse CS een gezicht, nu geeft hij als eerste op overtuigende wijze een stem aan de vermoorde hospita.

De lucht van zout en teer Chantal van Dam (1951)

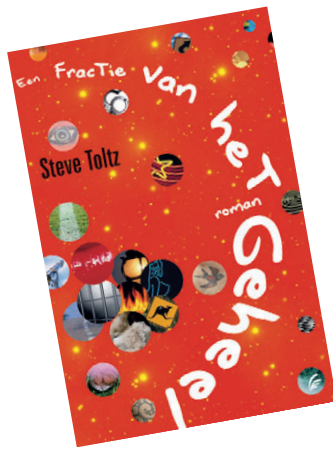
Biologe en schrijfster Van Dam neemt de tijd voor haar uitgaven en dat levert compromisloos kwaliteitswerk op. Haar vorige boekwerk dateert al weer uit 1999. Ditmaal schreef ze een, voor haar doen, kloek roman van meer dan driehonderd pagina's over een Amsterdamse biologe die als visserijspecialist bij de controledienst voor de Visserij gaat werken. Na de sluiting van de mijnen in Limburg werden veel overheidsdiensten naar het zuiden overgeplaatst. Van Dam weet met zorgvuldige zinnen, sterke dialogen en nuttige beelden de bijna surrealistische omgeving gestalte te geven: 'Limburg aan de kust'. Een mannenbolwerk waarin een vrouw zich staande moet zien te houden. De roman geeft een goed beeld van de jaren tachtig en beschrijft tevens indringend een relatie op afstand.

Boekhandel & Antiquariaat
Blankevoort
Rembrandtweg 649-651

Boeken Top 10

- 1 *Zes beetwonden en een tetanusprik*
Richard de Nooy
- 2 *Wat gebeurt er na een miskraam*
Leonie van Mierlo
- 3 *Een fractie van het geheel*
Steve Toltz
- 4 *Zes beetwonden en een tetanusprik*
Richard de Nooy
- 5 *Wat gebeurt er na een miskraam*
Leonie van Mierlo
- 6 *Een fractie van het geheel*
Steve Toltz
- 7 *Zes beetwonden en een tetanusprik*
Richard de Nooy
- 8 *Wat gebeurt er na een miskraam*
Leonie van Mierlo
- 9 *Een fractie van het geheel*
Steve Toltz
- 10 *Wat gebeurt er na een miskraam*
Leonie van Mierlo

Een fractie van het geheel

De laatste jaren worden er opvallend veel debuutromans genomineerd voor de prestigieuze Man Booker Prize. Zo ook Een fractie van het geheel van de Australische auteur Steve Toltz (1972). Dit 640 pagina's dikke boek heeft alles in zich om een cultboek te worden, zo het dat niet al is na de jubelende ontvangst in Australië en de VS. Alleen bij een eersteling kun je zo los van elke literaire conventie en zonder schroom schrijven. In een duizelingwekkende vaart wordt, inclusief avontuurlijke flashbacks, bijzonder geestige filosofische passages en rake oneliners, de familiegeschiedenis van de bizarre Australische familie Dean op je afgevuurd.

Jasper is de zoon van Martin Dean, een briljant man van wie elk plan gedoemd is om te mislukken. Dat haalt hem de haat van de hele bevolking op zijn nek. Jaspers oom Terry, de halfbroer van Martin, was in zijn jeugd een sportheld. Als hij al moordend de sportwereld van corruptie zuivert, heeft dat alleen tot gevolg dat zijn populariteit tot ongekende hoogte stijgt.

Na de dood van zijn vader probeert Jasper diens daden te begrijpen met in zijn achterhoofd de angst dat hij diens geniale dwaasheid heeft geërfd. 'Het verleden als een niet operatief te verwijderen tumor naar het heden.' Zijn vader had hem geleerd om zich nooit aan de publieke opinie te conformeren. Hij moest zelf standpunten innemen en die vervolgens wijzigen. Nog nooit was Jasper het met iemand eens geweest, zelfs niet over de tijd. De zoon wil eigenlijk ook tegen zijn vader rebelleren. Maar hoe kom je in opstand tegen een rebel?

Tegelijk weet de vader niet zeker of hij zijn wijsheden op zijn kind moet overbrengen. Twijfel over je

achtergrond is een van de belangrijkste thema's van dit boek. Toltz stelt de moderne, snelle wereld ter discussie door deze te ridiculiseren. De gekte, het absurdistische karakter van het verhaal, brengt daarmee structuur in de waanzin. De maatschappijkritiek weet hij knap te verhullen met zijn pulseerende stijl, ogenschijnlijk achteloze stem en eigenzinnige humor. Steve Toltz heeft in Een fractie van

het geheel een achtbaan van verbeelding gecreëerd. Het is wel oppassen geblazen want de veiligheids gordels ontbreken. Regelmatig dreigt de lezer buiten boord te vallen, maar aan het einde van de groteske rit wil je, ondanks dat je buiten adem bent, direct opnieuw in deze attractie. Als dit een klein gedeelte van het totaal is, dan valt er nog heel wat van Steve Toltz te verwachten.

deBijenkorf

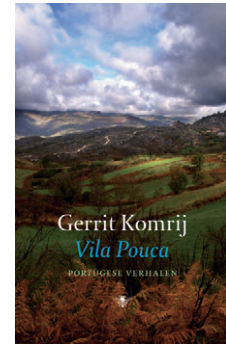
Boeken Top 10

- 1 Zes beetwonden en een tetanusprik
Richard de Nooy
- 2 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo
- 3 Een fractie van het geheel
Steve Toltz
- 4 Zes beetwonden en een tetanusprik
Richard de Nooy
- 5 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo
- 6 Een fractie van het geheel
Steve Toltz
- 7 Zes beetwonden en een tetanusprik
Richard de Nooy
- 8 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo
- 9 Een fractie van het geheel
Steve Toltz
- 10 Wat gebeurt er na een miskraam
Leonie van Mierlo

AANRADERS

Vila Pouca Gerrit Komrij (1944)

Al twintig jaar woont Gerrit Komrij in het gehucht Vila Pouca da Beira in Portugal. Daar heeft hij nu in vijftig losjes verbonden observaties een raak beeld van geschetst. Hij wordt gewaardeerd in zijn woonplaats, maar er blijft een zekere afstand. Komrij doet er in precieze bewoordingen zijn voordeel mee. Zijn droge humor en zijn zo typische lichte toon zorgen ervoor dat hij uitermate geschikt is om het vaak zo geïdealiseerde landleven in het juiste perspectief te zetten. Het zijn de invalshoeken van de immigrant, die gedoemd is in zijn gekozen verblijfplaats een buitenstaander te blijven, ondanks dat hij zich er thuis voelt. Literatuur die er toe doet.

Vinkenoog verzameld Simon Vinkenoog (1928)

De tachtigste verjaardag van Vinkenoog is niet bepaald geruisloos voorbijgegaan. Met een groot midzomernachtfeest werden achtereenvolgens Amsterdam Madmaster, een ode aan zijn geboortestad, en de briefwisseling met Hugo Claus gepresenteerd: Laat nooit deze brief aan iemand lezen. Toch moet het meeste belang worden gehecht aan het meer dan 1100 pagina's dikke boek waarin zestig jaar dichtwerk bijeen werd gebracht. En dan niet alleen vanwege de poëzie, maar ook omdat de dichter bij vrijwel alle internationale stromingen betrokken was of als archivaris aan de zijlijn stond. Het zeer uitgebreide notenwerk levert een schat aan biografische informatie. Er is bijna geen grote naam uit de wereldgeschiedenis die niet voorbij komt. Een boek waarin je kunt blijven grasduinen. Een grote voorproef voor de ongetwijfeld meest interessante schrijversbiografie die op komt is.

Een doodgewoon leven Karel Čapek (1890 – 1938)

Vertaald uit het Tsjechisch door Irma Pieper. Het is plezierig dat er nog fondsen zijn die in de tijden van chicklit en larmoyante egoliteratuur aandacht geven aan de klassiekers. Deze Tsjechische auteur vierde in de jaren dertig van de vorige eeuw grote triomfen. Zijn naam gonsde enige tijd bij de Zweedse Academie. Altijd schreef deze rasverteller over de gewone man, terwijl hij ondertussen de grote thema's van het leven met de zo typische Tsjechische ironie probeerde te doorgronden. In deze roman besluit een spoorwegbeambte om de balans van zijn leven op te maken. Hij schrijft zijn memoires en komt er achter dat hij eigenlijk een heel gecompliceerd persoon is geweest. Een aanstekelijk boek door een auteur die (pijnlijk) geestig onze tekortkomingen blootlegt.

